บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือและบทความในหนังสือ

กาญจนา นาคสกุล. "แบบการเสริมสร้อยในภาษาไทยและภาษาเขมร." ใน<u>กรองภาษาและวรรณกรรม</u>, หน้า 102 ชลธิรา กลัดอยู่ - สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร, บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร : ศรีเมืองการพิมพ์, 2516.

บรรจบ พันธุเมธา. <u>ลักษณะภาษาไทย</u>. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514

พ. นววรรณ. <u>การใช้ภาษา</u>. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2513.

อนุมานราชธน, พระยา. <u>นิรุกติศาสตร์</u>. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2515.

บทความในวารสาร

สุดาพร ลักษณียนาวิน. "คำซ้ำอุจจารณวิลาส : อีกแง่หนึ่งของระบบเสียงและระบบความหมายในภาษาไทย." <u>วารสารอักษรศาสตร์</u> 14 (มกราคม 2525) 13

เอกสารอื่น ๆ

กรรณิการ์ ชินะโชติ. "เปรียบเทียบคำซ้ำแบบหนึ่งในภาษาไทยและเขมร." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.

สุจิตรา บรูยินเทนทร์. "คำซ้ำในภาษาไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาบัณฑิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509.

สุปราณี สมพงษ์. "ลักษณะคำซ้ำในภาษาไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาบัณฑิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510.

ภาษาอังกฤษ

Book

Noss, Richard B. <u>Thai Reference Grammar</u>. Washington, D.C., 1964.

Articles

Blake, Frank R. "Reduplication in Tagalog." American Journal of Philology 38 (1917): 425-431.

Hass, Mary R. "Types of Reduplication in Thai (with some comparison and contrast taken from English.) Studies in Linguistics 1 (May 1942): 1-4

Key, Harold. "Some Semantic Functions of Reduplication in Various Languages." Anthropological Linguistic 7 (1965): 88-100

Thongkum, Theraphan L. "Iconicity of Vowel Qualities in Northeastern Thai Reduplicated Words" in Studies in Tai and Mon-Khmer Phonetics and Phonology Edited by Theraphan L. Thongkum, et al. Bangkok : Chulalongkorn University Press, 1979

Wescott, Roger W. "Linguistic Iconism." Language 47 (1971): 416-421

Other Materials

Crisfield, Arthur G. "Sound Symbolism and the Expressive Words of Lao." Doctor's thesis, University of Hawaii, 1978.

Diffloth, Ge'rard. "Notes on Expressive Meaning." Paper from the 8 th Regional Meeting of the Chicago Linguistic Society, Chicago, 1972.

Watson, Richard L. "Reduplication in Pacoh." Master's thesis, The Faculty of the Hartford Seminary Foundation, 1966.

ภาคผนวก ค.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามเกี่ยวกับคำซ้ำในภาษาไทย

ก. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้ตอบ

1. เพศ _____ 2. อายุ _____ ปี

ข. ข้อมูลเกี่ยวกับคำซ้ำ

คำชี้แจง คำซ้ำในที่นี้หมายถึงคำที่มี 2 พยางค์ และทั้ง 2 พยางค์นี้จะมีเสียงพยัญชนะต้น วรรณยุกต์ พยัญชนะท้าย (ในกรณีที่มีตัวสะกด) เหมือนกันทุกประการ ต่างกันเสียงอย่างเดียวคือเสียงสระ ตัวอย่างเช่น คำว่า วอแว ทั้ง 2 พยางค์นี้มีเสียง ว เป็นพยัญชนะต้น มีเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงสามัญเหมือนกัน ต่างกันตรงที่พยางค์แรกมีเสียงสระออ ส่วนพยางค์หลังมีเสียงสระแอ คำว่า เก้งก้าง ทั้งสองพยางค์นี้มีเสียง ก เป็นพยัญชนะต้น มีเสียง ง เป็นพยัญชนะท้าย มีเสียงวรรณยุกต์เป็นเสียงไทเหมือนกัน ต่างกันตรงที่พยางค์แรกมีเสียงสระเอ ส่วนพยางค์หลังมีเสียงสระอา

ไปรดเติมคำซ้ำที่พยางค์แรกและพยางค์หลังต่างกันที่เสียงสระ (ดังที่กล่าวข้างต้นนี้) ตามที่ท่านเคยพูด เคยได้ยิน หรืออ่านพบ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังรายการต่อไปนี้

1. อิ - อะ เช่น ชิงชัง _____
2. อี - อา เช่น จี๊ดจ๊าด _____
3. เอะ - อะ เช่น เกะกะ _____
4. อึ - อะ เช่น ลึกลัก ตึงตัง _____
5. อือ - อา เช่น อือออ ฟืดฟาด _____
6. เออะ - อะ เช่น เทอะทะ เลิ่กลั่ก _____
7. เออ - อา เช่น เซ่อซ่า _____
8. ไอ - อา เช่น ไอ่อ่า ไล่งฉ่าง _____
9. ไอ - เอ เช่น ไยเย ไลงเลง _____
10. ไอะ - เอะ เช่น บ้งเบ้ง _____

11. เอาะ - แอะ เช่น เหลาะแหละ ก๊อกแก๊ก _____

12. ออ - แอ เช่น ป้อแป้ กลอนแคลน _____

13. อุ - อิ เช่น งุบงิบ จุ๋งจิ๋ง _____

14. อู - อี เช่น จู๋จี๋ _____

15. อู - อา เช่น ซู่ซ่า ปรู๊ดปร๊าด _____

16. อุ - อะ เช่น ปุปะ ผลุนผลัน _____

17. อุ - อา เช่น ซุ่มซ่าม จุ้นจ้าน _____

18. เอีย - อา เช่น เจี๊ยวจ๊าว เกรียวกราว _____

19. อัว - อา เช่น พรวดพราด ยวบยาบ _____

20. อัว - เอีย เช่น ป้วนเปี้ยน _____

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บัญชีคำซ้ำ[1]

1 คำซ้ำที่สระในพยางค์หลักเป็นสระใด ๆ ก็ได้โดยไม่มีข้อจำกัด แต่สระในพยางค์ซ้ำจะเป็นสระกลาง - กลาง /ɤ/

- กินเก็น	จี้เจ้อ	ซื่อเซ่อ	ชุกเซ็ก	ดูเดอ	เด็กเด็ก
เตร่เตร่อ	ถมเถ็ม	โบยเบอย	แปะเปอะ	แผ่เผ่อ	ผักเผ็ก
พานเพอน	เมาะเมอะ	ยอมเยอม	เลียเลอ	เลือเสอ	อวดเออด[2]
ฯลฯ					

2 คำซ้ำที่สระในพยางค์หลักเป็นสระใด ๆ ก็ได้โดยไม่มีข้อจำกัด แต่สระในพยางค์ซ้ำจะเป็นสระหน้า - ต่ำ /æ/

- กึ่งแก่ง	ชี่แช่	คืบเคอบ	จุดแจ็ด	ชูแช	เช้งแช้ง
เด่แด่	เลิกแลก	เบอร์แบ	ปกแป็ก	โผล่แผล่	พักแพ็ก
ฟ้าแฟ้	เยาะแยะ	รอแร	เลี้ยงแล้ง	เสื้อแส้	หัวแห
ฯลฯ					

3 คำซ้ำที่สระในพยางค์หลักเป็นสระใด ๆ ก็ได้โดยไม่มีข้อจำกัด แต่สระในพยางค์ซ้ำจะเป็นสระหลัง - กลาง - สั้น /o/ ซึ่งจะมีพยัญชนะท้ายเป็นพยัญชนะนาสิก /ŋ/

---

[1]ข้อมูลเกี่ยวกับคำซ้ำนี้ได้มาจาก : การสนทนากับมิตรสหาย เครือญาติ อาจารย์ และผู้ที่อยู่ใกล้ชิด ; จากการอ่านสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ตลอดจนพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493, จากการฟังและชมรายการต่าง ๆ ในวิทยุและวิทยุโทรทัศน์ และจากแบบสอบถาม

[2]บัญชีคำซ้ำในข้อ 1-3 นี้ มีอีกเป็นจำนวนมาก เพราะคำทุกคำสามารถนำมากล่าวเป็นคำซ้ำตามลักษณะในข้อ 1-3 ได้ ที่กล่าวมานี้เป็นเพียงการยกตัวอย่างเท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- กงกิน	ข่งขี่	จ่งจืด	ฉ่งฉุด	ซงซู
ด่ง เด็ก	ป่ง เป่	ปร่ง เปรอะ	ผลง เผลอ	ฝงฝน
พ่งโพก	ย้งแยะ	ร่งแร่	ล้งลัก	ว่งวาด
ส่ง เสาะ	ฯลฯ			

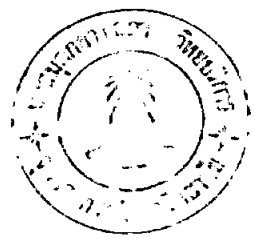

4 คำซ้ำที่สระในพยางค์ที่หนึ่ง เป็นสระหลัง และสระในพยางค์ที่สอง เป็นสระหน้า[1]

- กรุ้งกริ้ง	กรุ่งกริ่ง	กุกกิก	งุ้งงิ้ง	งุบงิบ
จุกจิก	จุ๊กจี๊ก	จุ้งจึง	จุ่งจิ่ง	ชุบจิบ
จุ๊บจี๊บ	จุ่มจิ่ม	ชุบชิบ	ดุกดิก	ดุ๊กดี๊ก
ดุ้งดึ้ง	ดุมดิบ	ดุกดิก	ดุ๊กดี๊ก	ตุ้งติ้ง
ตุ่มตี๋ม	บุบบิบ	มุบมิบ	ยุกยิก	ยุ่งยิ่ง
ยุบยิบ	รุ่งริ่ง	หงุงหงิง	หงุดหงิด	หนุงหนิง
หมุบหมิบ	หยุกหยิก	พยุมหยิม	หวุดหวิด	
- จู้จี้	จู่จี่	อู่ดี้	อู้ฮี้	
- ก้ง เก้ง	คล้ง เคล้ง	ช้ง เช้ง	บ้ง เบ้ง	พล้ง เพล้ง
ล้ง เล้ง				
- โกก เกก	โขลก เขลก	โดก เดก	โทก เทก	ไป๊ก เป๊ก
ไผลก เผลก				
- โกร่น เกร่น	โจ้ง เจ้ง	โหยง เหยง	โหวง เหวง	
- โก้ง เก้ง	โคลง เคลง	โงก เงก	โงง เงง	โง่ง เง่ง
โงน เงน	โง่น เง่น	โฉเฉ	โฉง เฉง	โห่เห่
โตง เตง	โทง เทง	ไป๊เป๊	ไผ เผ	ไผง เตง
โพลก เพลก	โพล้เพล้	ไม เม	ไย เย	ไยก เยก
ไย่ง เย่ง	ไล เล	ไทรง เทรง	ไหล เหล	ไอ้เอ้

---

[1] การเรียงลำดับคำซ้ำนี้จะลำดับตามสระ เป็นอันดับแรก คือจะเริ่มจากสระสูงจนถึงสระต่ำ เช่น จู้จี้ จะอยู่หน้า ไป๊กเป๊ก และ ยอมแยม ส่วนพยัญชนะจะเรียงลำดับโดยเริ่มจาก ก ถึง ฮ ตามแบบพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เช่น กุกกิก จะอยู่หน้า บุบบิบ

- กล้องแกล้ง	กล้อมแกล้ม	ก้อกแก้ก	ก้องแก้ง	ก่องแก่ง
เกาะแกะ	คร่อกแคร่ก	ค้อกแค้ก	เคาะแคะ	ง่อกแง่ก
ง่องแง่ง	ง่อนแง่น	จ้อกแจ้ก	จ้อกแจ๊ก	จ่องแจ่ง
จ้อยแจ๋ม	ต็อกแต็ก	ถ้อกแถ้ก	ต็อกแต็ก	ต่องแต่ง
ต่องแต่ง	ต่อมแต้ม	เตาะแตะ	น้องแน้ง	ป่องแป่ง
ปอดแปด	ป้อมแป้ม	ป่อมแป่ม	เปราะแประ	เปาะแปะ
ผล็อยแผล็บ	เผาะแผะ	พล็อยแผล็บ	พลอยแพลม	พ่อดแพ่ด
ย็อกแย็ก	ย่องแย่ง	ร่องแร่ง	ล่อกแล่ก	ว่อกแว่ก
หง็องแหง็ง	หงอดแหงด	หน็องแหน็ง	หยอมแหยม	เหยาะแหยะ
หรอมแหรม	หล่อกแหล่ก	เหลาะแหละ	ออดแอด	อ้อนแอ้น
อ้อมแอ้ม				
- คลอนแคลน	งอแง	งอมแงม	จอแจ	จ่อแจ่
ช้อแช้	บ่อแบ่	ป้อแป้	ท้อแท้	ยอมแยม
ร่อแร่	วอแว	วอมแวม		
- กลิ้วเกลี้ยง	ง้วเง่ย	ด้วมเตี้ยม	ด้วเตี้ย	ต้วมเตี้ยม
นิ้วเนีย	ป้วนเปี้ยน	ปัวเปีย	ปิ้วเปี้ย	ผัวะเผียะ
ยิ้วเยี้ย				

5. คำซ้ำที่สระในพยางค์ที่หนึ่งเป็นสระสูงหรือกลาง และสระในพยางค์ที่สองเป็นสระต่ำ คือสระกลาง - ต่ำ /a aa/[1]

- กึกก็ก	ดึกดัก	จริงจัง	ชิชะ	ชิงชัง
ปรื๋บปรั๋บ	พริบพรับ	ยิบยับ	วิบวับ	

---

[1] การเรียงลำดับคำซ้ำนี้จะลำดับตามสระเป็นอันดับแรก คือจะเริ่มจากสระสูงจนถึงสระกลาง เช่น กรึ๊ดกร๊าด จะอยู่หน้า เกะกะ และในสระแต่ละระดับจะเริ่มจากสระหน้าจนถึงสระหลัง เช่น วิบวับ จะอยู่หน้า หนิบหนับ และ ขรุขระ ส่วนพยัญชนะจะเรียงลำดับโดยเริ่มจาก ก ถึง ฮ ตามแบบพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เช่น เขละขละ จะอยู่หน้า เปะปะ

- กิ๊วก๊าว
- กรีดกราด กรี๊ดกร๊าด งี๊ดง้าด จี๋จ๋า จี๊ดจ๊าด
  ชี๊ดช้าด วี๊ดว้าด อี๊ดอ้าด
- กึงกัง ขึงขัง ลึกลัก คึ่กคั่ก งึมงำ
  จึ๊กจั๊ก จึ๊กจั๊ก ฉึกฉัก ฉึบฉับ ชึกชัก
  ชึ่กชั่ก ดึงดัง บึบบับ บึ๊บบั๊บ บึงบัง
  บึ่งบั่ง ฝึงฝัง พรึบพรับ พรึ่บพรั่บ ฟึบฟับ
  ฟึ่บฟั่บ ฟึมฟำ ฟึดฟัด ฟึ่ดฟั่ด ยึกยัก
  ยึ่กยั่ก หงึกหงัก หนึบหนับ หยึกหยัก ทึ่งทั่ง
  อึกอัก อึดอัด ฮึกฮัก ฮึดฮัด
- ครึดคราด ครึนคราน ชึดชาด ชึ๊ดช้าด ฟึดฟาด
  ยึดยาด อึดอาด ฮึดฮาด
- กรุกกรัก กรุบกรับ กุกกัก กุบกับ ขรุขระ
  ขลุกขลัก ฉุฉะ ตุ๊ต๊ะ ตุบตับ ตุ้บตั้บ
  ปุปะ ปุบปับ ปุ๊บปั๊บ ผลุนผลัน ผลุบผลับ
  ฟุฟะ ยุบยับ ยุ่บยั่บ หงุบหงับ หมุบหมับ
  หุนหัน
- กรุยกราย งุ่นง่าน งุ่มง่าม จุ้นจ้าน ฉุยฉาย
  ซุ่มซ่าม บุ่มบ่าม พลุ่มพล่าม ยุ่มย่าม รุ่มร่าม
  รุ่ยร่าย อุ้ยอ้าย
- ครูคราด จู๊ดจ๊าด ฉูดฉาด ชูดชาด ซู้ดซ้าด
  ดูมดาม ทูมทาม ปรูดปราด ปรู๊ดปร๊าด ปู้ดป้าด
  ปู๊ดป๊าด พรูดพราด ฟู่ฟ่า มูมมาม หรูหรา
- เกะกะ เขละเขละ เต่งตั่ง เบะบะ เปะปะ
  เผละผละ เฟะฟะ เละละ เหะหะ เอะอะ
- เก้งก้าง เพ่นพ่าน เหง่งหง่าง

- เขลอะขละ เงอะงะ เซอะซะ เตอะตะ เทอะทะ
  เบอะบะ เฝอะฝะ เลิ่กลั่ก เหนอะหนะ เหวอะหวะ
- เกิ๊กก๊าก เบี๊ยบ๊าบ เอิ๊กอ๊าก
- เซ่อซ่า เต้อตำ เทิบทาบ เนิบนาบ เบ๋อบ๋ำ
  เยิบยาบ เร่อร่า เหรอหรา เอิ๊กอ๊าก
- ไกรกกราก ไกร่งกร่าง ไคร่งคร่าง ไครบคราม ไคล่คล่าง
  ไชยชาย ไดกตาก โป้งป้าง ไผงผาง ไยงยาง
  ไวยวาย ไอ้กอ้าก ไอ๊กอ๊าก ไฮกฮาก
- จ้วบจ้าบ ชวบชาบ ช้วบช้าบ ฟรวดพราด ฮวบยาบ
  ฮวบฮาบ
- เกรื่องกร่าง เปรื่องปร่าง
- เกรี๊ยวกราว เจี๊ยวจ๊าว เปรี๊ยงปร้าง เปี๊ยวป้าว เฟี้ยวฟ้าว
  เวี๊ยววู้ว เอี๊ยดอ๊าด

6 คำซ้ำที่สระในพยางค์ที่หนึ่ง เป็นสระหน้า และสระในพยางค์ที่สอง เป็นสระกลาง

- แกรกกราก แกรบกราบ แครกคราก แควกควาก แสกสาก
  แอ๊ดอ๊าด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวอภิรดี อุดมยศสุวัฒน์ เกิดเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2490 ที่จังหวัดสุโขทัย สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษาบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก เมื่อปีการศึกษา 2512 และปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (ภาษาและวรรณคดีไทย) จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร เมื่อปีการศึกษา 2514 ได้เข้าศึกษาต่อในภาควิชาภาษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2523 ปัจจุบันรับราชการเป็นอาจารย์อยู่ที่ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

117
16
133